

Maart 2013: winterse maand

Meteo België

De maand maart 2013 was te Ukkel zeer uitzonderlijk koud; het neerslagtotaal en de zonneshijnduur waren normaal.

De gemiddelde temperatuur van de maand maart 2013 bedroeg te Ukkel 3,0 °C (ref. periode 1981-2010: 6,8 °C) en was hiermee de koudste sinds 1962, toen bedroeg het gemiddelde 2,7 °C. Maart 1987 was met een gemiddelde van 3,1 °C wel nagenoeg even koud als maart 2013.

In de reeks van koude maartmaanden te Brussel-Ukkel sinds 1833 komt maart 2013 - samen met maart 1875 en maart 1900 - op de 19 e plaats. 18 maanden maart waren dus nog kouder dan maart 2013; opvallend is bovendien dat 15 van die koudere maanden zich situeren tussen 1833 en 1900, en slechts 3 in de twintigste eeuw. Anders gezegd: sinds 1901 waren er slechts 3 maartmaanden kouder dan maart 2013: maart 1917 met een gemiddelde temperatuur van 2,5 °C en maart 1955 en 1962 met een gemiddelde van 2,7 °C.

De eerste decade van deze winterse maart verliep nochtans zacht met een gemiddelde temperatuur in Ukkel van 6,9 °C (ref. periode 1981-2010: 5,5 °C).

De eerste dagen verliepen relatief fris met vochtige luchtstromingen aan de oostelijke flank van een hogedrukgebied met kern over de Britse Eilanden, in de loop van de 3e en de 4e trok de kern naar het oosten zodat met een zuidelijke tot zuidoostelijke luchtstroming droge en geleidelijk aan ook warme lucht naar onze streken werd aangevoerd. Op 4 maart bereikten de temperaturen op de meeste plaatsen al 12 °C tot 14 °C, en op 5 en 6 maart was het bijzonder zacht met waarden tussen 15 °C en 19 °C in vele streken, in Ukkel bereikte het maximum op 6 maart 19,1 °C, een zeer hoge waarde voor begin maart. Aan het einde van de eerste decade werd het gevoelig frisser.

Daarna was het tot aan het einde van de maand aanhoudend koud weer voor de tijd van het jaar. Hogedrukgebieden ten noorden van onze streken in combinatie met depressies in het zuiden zorgden in ons land voor de aanvoer van koude, continentale lucht. Af en toe bereikten storingen verbonden aan deze depressies ons land maar wij bleven wel overwegend in de koude lucht, zodat de neerslag vaak onder de vorm van (smeltende) sneeuw viel.

De gemiddelde temperatuur van de tweede en de derde decade bedroeg te Ukkel respectievelijk 1,5 °C en 0,9 °C (ref. periode 1981-2010: 7,0 °C en 7,9 °C), de derde decade was de koudste sinds 1901, het vorig record dateert uit 1901 met 1,0 °C. Het gemiddelde over de tweede en derde decade samen bedroeg 1,3 °C en dat is eveneens een nieuw record: de laatste 21 dagen van maart waren in Brussel-Ukkel nooit eerder zo koud sinds 1901, het vorig record dateert uit 1901 en bedraagt 2,7 °C.

In Ukkel waren er in maart 18 vriesdagen (Min < 0 °C) (ref. periode 1981-2010: 6,2 dagen), we moeten slechts terugkeren naar 2006 om een hoger aantal aan te treffen, in maart 2006 telde men er 19.

Het absoluut minimum te Ukkel bereikte -10,1 °C op 13 maart, het was nog net iets kouder op 7 maart 1971 met -10,4 °C. Verschillende factoren kunnen het minimum van 13 maart verklaren: wij bevonden ons in een zeer koude luchtsoort, bovendien waren er brede opklaringen en dit boven een vers sneeuwdek van betekenis. In het land werden nog lagere minima gemeten in de nacht van 12 op 13 maart, lokaal kwam het zelfs tot zeer strenge vorst (Min < -15 °C): in Koersel bereikte men -15,3 °C, in Gorseme -15,4 °C en in Ciney -17,1 °C. Op 15 maart vroom het plaatselijk opnieuw streng in het oosten en zuiden van het land: in Elsenborn daalde de temperatuur tot -17,9 °C, in Bièvre tot -14,2 °C. In Elsenborn kwam het op 27 maart nog eens tot strenge vorst met een minimum van -11,0 °C.

In Ukkel noteerde men tevens nog 2 winterse dagen (Max < 0°C) (ref. periode 1981-2010: 0,2 dagen) : op 11 en 12 maart was het maximum respectievelijk -1,8 °C en -1,3 °C, zeer merkwaardig in deze tijd van het jaar. Op 11 maart bleef het op nagenoeg alle plaatsen in het land overdag vriezen, op 12 maart was dit lang niet meer overal het geval in Laag- en Midden-België, door de opklaringen die zich vanuit het noordwesten over de noordelijke landshelpt uitbreidden, dit terwijl de sneeuwzone nog actief bleef over het zuiden van het land.

Sinds 1968 hadden we enkel in 1971 nog een hoger aantal winterse dagen, toen bleef het 5 dagen overdag vriezen, in 1987 en 2005 kregen we net als dit jaar 2 winterse dagen. In Elsenborn, op de Hoge Venen, telde men in totaal 10 winterse dagen, met op 11 en 12 maart maxima van -4,9 °C en -5,7 °C.

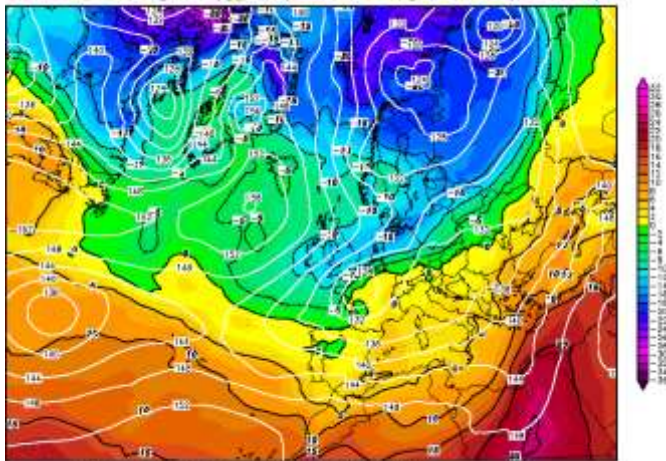

12 maart 2013

Foto : Peter Vancoillie

Grote temperatuurverschillen in een periode van enkele dagen komen geregeld voor in ons land, ook in het voorjaar: in maart 2013 bereikte het dagmaximum op de 6e nog 19,1 °C te Ukkel, terwijl het maximum van de 11e amper -1,8 °C was, een verschil van meer dan 20 °C in slechts 5 dagen. Ook voor de minima stellen we een dergelijk verschil vast: in de nacht van 6 op 7 maart daalde de temperatuur niet onder 10 °C, een zeer milde nacht dus, terwijl het minimum van 13 maart net beneden -10 °C lag.

Init : Tue,12MAR2013 00Z Valid: Tue,12MAR2013 00Z
850 hPa Geopot. (gpm) und Temperatur (Crad C)

Quaten: GFS-Modell des amerikanischen Wetterdienstes.
(C) Wetterzentrale
www.wetterzentrale.de

Temperaturen op het 850 hPa-niveau in de nacht van 11 op 12 maart 2013:

In Ukkel waren er 11 sneeuwdagen (ref. periode 1981-2010: 3,2 dagen). De laatste keer dat we een hoger aantal sneeuwdagen hadden in maart, was in 1995 met 13. Sneeuw is geen zeldzaam verschijnsel in de maand maart, maar dit jaar waren er toch enkele bijzonderheden. Op 11 en 12 maart zorgde een storing voor langdurige sneeuwval over ons land, wel viel er wat minder neerslag in het noordwesten van het land. De combinatie van sneeuw en wind zorgde op verschillende plaatsen voor overlast door sneeuwophopingen. De storing verliet het centrum van het land op 12 maart rond de middag, op dat tijdstip lag er in Ukkel ongeveer 14 cm sneeuw, in de ochtend van 13 maart nog 13 cm, op 14 en 15 maart nog respectievelijk 10 cm en 7 cm. Vooral het feit dat er een belangrijke sneeuwlaag op de bodem lag in Ukkel gedurende 4 opeenvolgende dagen in de tweede maartdecade was zeer merkwaardig.

Op 23 maart en vooral in de nacht van 23 op 24 maart sneeuwde het opnieuw en ook ditmaal ging het om vrij belangrijke hoeveelheden, vooral in het centrale deel van het land; in het westen viel praktisch geen sneeuw. In Ukkel bereikte de sneeuwlaag 10 cm in de ochtend van 24 maart, op 25 maart lag er nog 7 cm en op de 26e enkel nog sneeuwresten. Uniek was deze sneeuwval niet, slechts 5 jaar geleden (op 25 maart 2008) lag er 's morgens 12 cm sneeuw op het KMI.

Langdurige sneeuwval zorgde voor veel verkeersproblemen, onder andere in het Gentse. Foto : Peter Vancoillie

In totaal waren er in maart 2013 7 ochtenden met minstens 1 cm sneeuw op de bodem te Ukkel, waarvan 6 met minstens 7 cm.

De grootste sneeuwdikte gemeten in Brussel-Ukkel in maart bedroeg 15 cm en werd gemeten op 2 en 3 maart 1946. De sneeuwdiktes gemeten op 12 en 13 maart 2013 en de sneeuwlaag gemeten op 25 maart 2008 zijn minstens even belangrijk gezien deze later in de maand werden geobserveerd.

Aantal vriesdagen, aantal winterdagen, absoluut minimum van de maand maart 2013

Plaats	Vriesdagen	Winterdagen	Abs. min.	Datum abs. min.
Koksijde	14	1	-5,0 °C	13 maart
Passendale	15	2	-7,2 °C	13 maart
Ukkel	18	2	-10,1 °C	13 maart
Kleine Brogel	18	2	-12,8 °C	13 maart
Elsenborn	26	10	-17,9 °C	15 maart

Driftsneeuw op 12 maart 2013 in de namiddag, na de sneeuwstoring
Foto: Gianni Vermote

Nachtelijke sneeuwbuien leverden op 29 maart 's ochtends sneeuw op in Ransberg Foto : Hugo Mathues

Bron: <https://www.meteobelgie.be/klimatologie/artikels-en-dossiers/klimaat-van-gisteren-en-vandaag/1531-maart-2013-koud>